

Eesti põlevkivienergeetika tulevik

Sandor Liive

7. November 2014. a.

ENMAK: Strateegilised muutused 2015-2030:

1 Eesti muutub energia netoeksportijaks

Suureneb põlevkivi primaarenergia kasutamise efektiivsus üleminekul põlevkivist vedelkütuste tootmisele;

2 Uus põlevkivist vedelkütuste tootmise tööstus

ehitatakse järgmise 10 aasta jooksul. Oluliselt väiksem keskkonnamõju. Uuendatakse ~75% põlevkivi töötlemise seadmetest ning kui EL kliimapoliitika jätkub kavandatud moel, siis juhul kui süsiniku püüdmise ja salvestamise tehnoloogia kasutamine ei osutu konkurentsivõimeliseks, on tõenäoliselt tegu viimase investeerimislainega enne põlevkivitööstuse hääbumist 2040-2050 aastate paiku;

3 Elektri tootmine muutub põlevkivitööstuse kõrvaltegevusharuks

On oluliselt integreeritud vedelkütuste tootmisega;

4 Põlevkivi on elektri tootmisel varustuskindlust tagav „alternatiivkütus“

Põlevkivi kasutatavad elektri tootmise võimsused ehitatakse ümber erinevate kütuste kasutamiseks. Põlevkivi garanteeritud kättesaadavus tagab varustuskindluse;

Mida ei tohi valesti teha?

1 Raha tuleb võtta sealt kus raha on

- ▶ Kui riik tahab rohkem raha, tuleb seda võtta õli tootmisest

2 Põlevkivi omaniku poliitika tuleb sünkroniseerida riigi kliimapoliitikaga

- ▶ Põlevkivi väärtus on suurem praegu ja väheneb tulevikus

3 Fookus õigel ajal õigetele asjadele:

- ▶ Kuni 2025. a.: Investeerida
- ▶ Kuni 2030. a.: Maksta tagasi laenud
- ▶ 2030. – 2040. a.: Teenida raha olemasolevate seadmetega
- ▶ 2040. – 2050. a.: Põlevkivitööstuse mahu planeeritud vähendamine

Millist väärtust saab Eesti põlevkivitööstusest, kui seda õigesti reguleerida?

1

Tulu:

- ▶ Toodete turuhinnast sõltuv põlevkivi ressursitasu

2

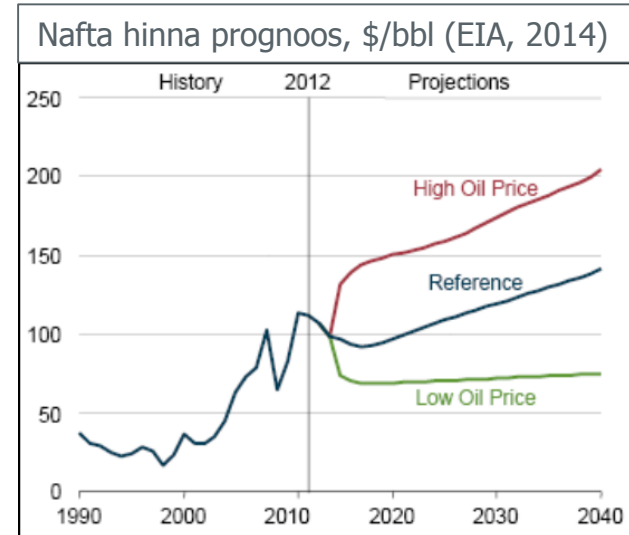
Energiasõltumatus:

- ▶ Hoida varustuskindluse tagamiseks vajalikku kaevandamise võimekust
- ▶ 20 mln t aastapiirangu paindlikumaks muutmine, et põlevkivi saaks kasutada rohkem siis kui seda on varustuskindluse jaoks vaja

3

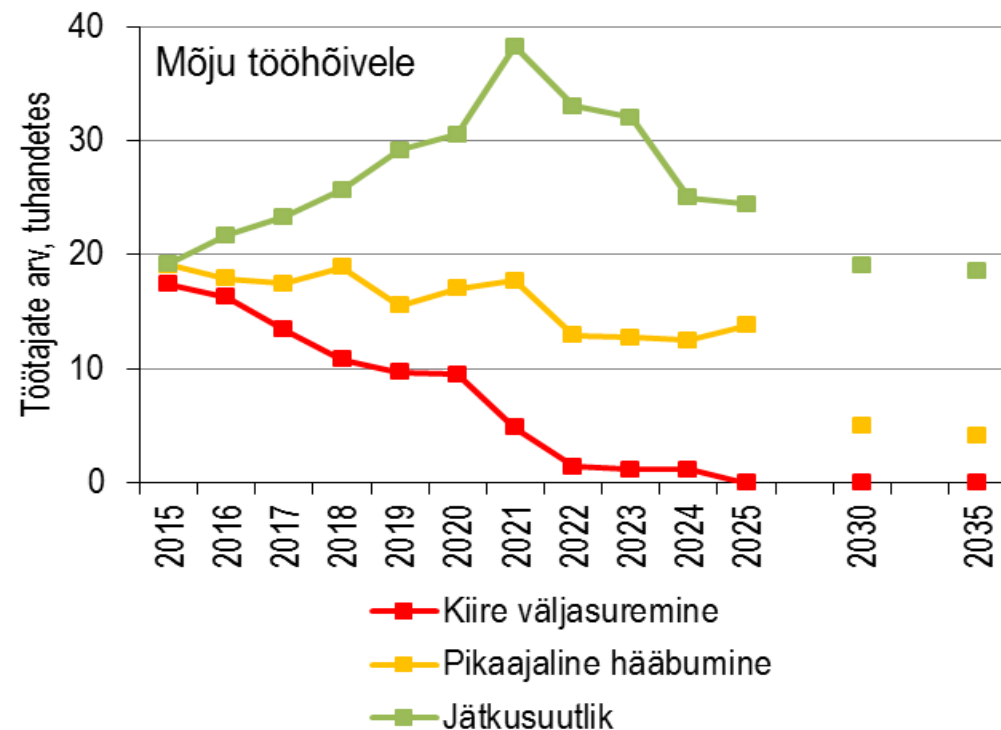
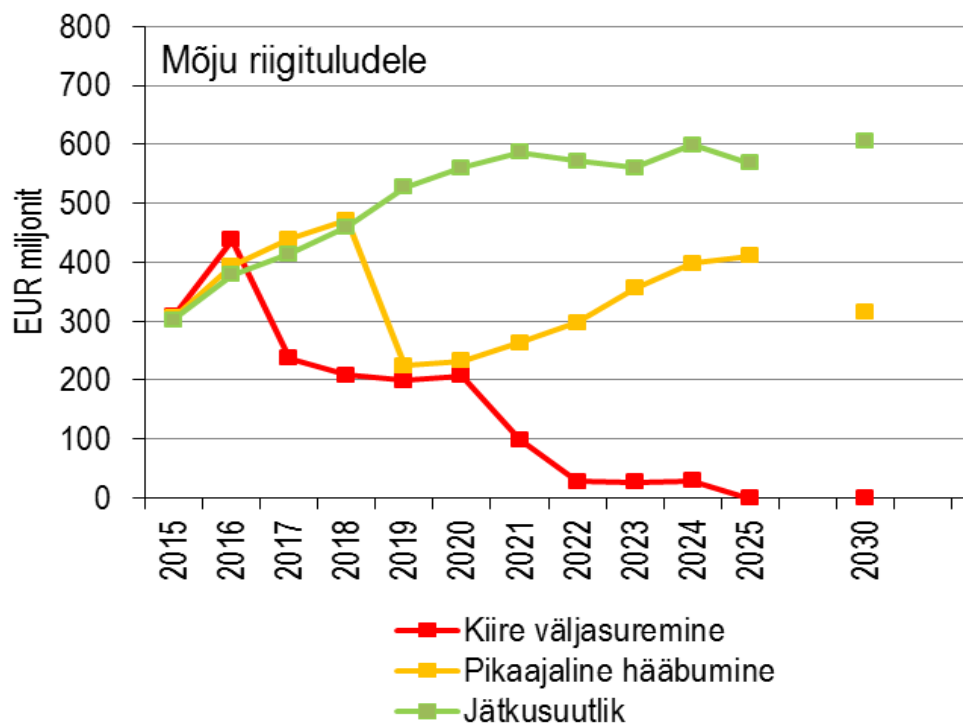
Töökohad ja Tehnoloogia innovatsioon:

- ▶ Lihtsam ja keerukam töö toetavad teineteist. Tootmine ja arendus käsikäes
- ▶ Luua **Teadusosak** – riik maksab Eesti teadlastele juurde ~50% Eesti ettevõtete tellitud ja makstud uuringute summa ulatuses. Motivatsioon uurida teemat, millel on Eesti ettevõtetes tellija

Aga kui teha valesti?

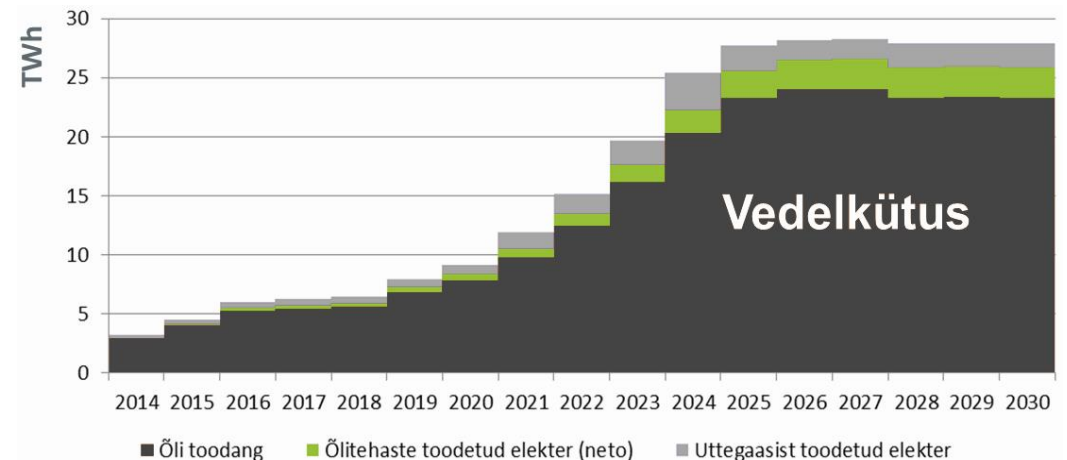
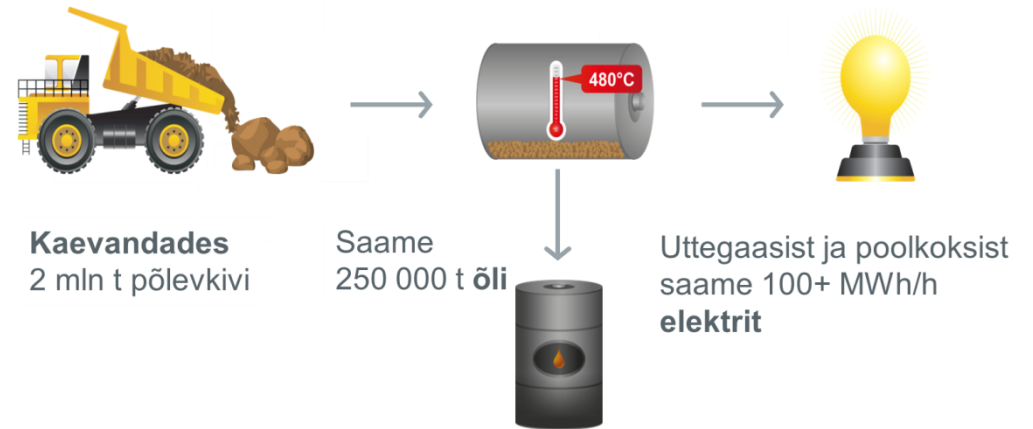
Turuolukorda mitteamvestav ressursitasu ja pidevalt kulutusi kasvavad keskkonnatasud võivad viia riigilt tulu ja rahvalt töö

Allikas: Ernst & Young Baltic, Estonian oil shale mining and oil production: macroeconomic impacts study, 2014

Mida Eesti Energia ja teised põlevkiviettevõtted teevad?

- Vedelkütuste ja elektri koostootmisele üleminek toimub samm-sammult
- Eesti Energia panus 2025. a:
 - 2 mln t õli
 - 8 TWh elektrienergiat, mille CO2 intensiivsus võrreldav gaasielektriga
 - 1 250 MW madala CO2 intensiivsusega elektrilist võimsust

Mida EE ja teised põlevkiviettevõtted veel teevad juhul kui olukord on soodne?

Väärtusahela pikendamine:

- 1 Vedelikütuste rafineerimine kuni diislikütuse kvaliteedini
- 2 Ehitusmaterjalide tööstuse arendamine
- 3 Jääksoojust kasutava põllumajanduse areng

Kokkuvõte

- Põlevkivi on Eesti eriline energiaressurss
- Töötlemisega tegeleb 3 ettevõtet
- Kasvatada väärtust ja vähendada keskkonnamõju vedelkütuste ja elektri koostootmise abil
- Tuleb asendada 75% põlevkivi töötlemisvõimsusest
- Võti on riskide õige jagamine ettevõtte ja riigi vahel
- Teadlastele motivatsioon uurida Eesti ettevõtete heaks
- Ülejäänuga saavad ettevõtted hakkama
- Riik saab raha, töökohad, energiajulgeoleku